

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 50640-12-19 פקיד שומה באר שבע נ' אל הואשלה ואח'

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

לפני כבוד השופטת יעל ייטב

פקיד שומה באר שבע
ע"י ב"כ עו"ד ע' סירוטה

המבקש

נגד

- המשיבים
1. מניזל אל הואשלה
 2. עודאי אלהואשלה
 3. עאמר אל הואשלה
 4. נ.ט. דרים קארס ייעוץ בע"מ
 5. מאהדי אלהואשלה
- ע"י ב"כ עו"ד ג' חייבטוב

פסק דין

מבוא

- 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
 - 7
 - 8
 - 9
 - 10
 - 11
1. בקשת המשיב לביטול צווי עיקול וצווי תפיסה, שניתנו על פי סעיף 194 **בפקודת מס הכנסה [נוסח חדש]**, **התשכ"א- 1961** (להלן- "**הפקודה**"), אשר על פיהם נתפסו על ידי המבקש (להלן- "**פקיד השומה**"), ארבעה כלי רכב של המשיב.
2. תחילתו של ההליך שלפני בבקשה דחופה שהגיש פקיד השומה ביום 19.12.19, במעמד צד אחד, על פי סעיף 194 בפקודה. בבקשה התבקשו צווי עיקול ותפיסה, בהתאם להוראות הסעיף, לשם הבטחת תשלום חוב מס של המשיב, בסך של 1,010,341 ₪. עוד באותו היום ניתנה החלטתי שבגדרה ניתנו צווי עיקול ותפיסה לגבי ארבעת כלי הרכב.
3. רק ביום 20.7.2020, למעלה מחצי שנה לאחר מתן הצווים, הוגשה בקשת המשיב לביטול הצווים, היא הבקשה שלפני.

העובדות

- 12
 - 13
 - 14
 - 15
 - 16
 - 17
 - 18
4. ביום 2.7.19 נערך חיפוש בביתו של המשיב, בעקבות מידע מודיעיני ובמסגרת הליכי אכיפה בישוב קסר א-סיר. במהלך החיפוש נתפסו 4 כלי רכב, ביניהם רכב BMW ששוויי על פי מחיר מחירון כ- 477,000 ₪ וכן טרקטורון. סה"כ שווי כלי הרכב, על פי המפורט בבקשת פקיד השומה, כ- 623,400 ₪.
5. בדוחות שהגיש לפקיד השומה דיווח המשיב על הכנסות מעסק לשטיפת כלי רכב ומהפעלת מכולת. בשנת 2017 דיווח המשיב גם על הכנסות מבית קפה בשם

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 50640-12-19 פקיד שומה באר שבע נ' אל הואשלה ואח'

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

- 1 "נרגילה". בהודעותיו במשטרה פירט המשיב שהיו לו גם הכנסות מתיווך במכירת
 2 כלי רכב. אף שלדבריו ריצה עונש מאסר בכלא עד דצמבר 2015, בגין עבירות סמים,
 3 ניתן ללמוד מהודעותיו של המשיב כי העסק לרחיצת כלי רכב היה בבעלותו במשך
 4 שש שנים, ובעת ריצוי עונש המאסר נוהל בידי אחיו.
 5 6. המשיב הגיש לפקיד השומה דוח לשנים 2015-2017, ודיווח על הכנסות כדלקמן-

שנה	הכנסה בשקלים
2015	5,979
2016	64,016
2017	78,193

6
7

השומה

- 8 7. בעקבות החקירה שנערכה קבע פקיד השומה את הכנסתו של המשיב לשנים 2015-
 9 2018, בהתאם לסעיפים 145(ב) ו-194(א)(2) בפקודה. הכנסתו של המשיב מהעסק
 10 לשטיפת כלי הרכב, נקבעה בהנחה של צריכת מים של 67 ליטר לשטיפת כל רכב,
 11 ובהנחה של פחת מים בשיעור 10%; ההכנסה מ"נרגילה" נקבעה על יסוד ביקורת
 12 מע"מ שנערכה בעסק, ובשים לב לסכומים שרשם המשיב במחברות שנתפסו במהלך
 13 החקירה; וההכנסה מתיווך נקבעה בהתאם להודעותיו של המשיב.
 14 8. במקביל פסל פקיד השומה את ספריו של המשיב לשנים 2017-2019, מכוח סמכותו
 15 על פי סעיף 145(א)(2) בפקודה, לאחר שבשתי ביקורות שנערכו נמצא שהמשיב
 16 לא רשם תקבולים.
 17 9. עיקרי השומה שנקבעה היו כדלקמן-

סה"כ	2015	2016	2017	2018	
תוספת הכנסה מעסק	563,751	425,523	161,149	390,260	1,540,683
מס מגיע (נומינלי)	241,926	246,223	100,371	199,230	787,750

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 50640-12-19 פקיד שומה באר שבע נ' אל הואשלה ואח'

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

39,884	14,903	26,933	36,289	128,009	קנס גירעון
--------	--------	--------	--------	---------	------------

- 1
- 2 10. לאחר קביעת השומה, דרש פקיד השומה מהמשיב להפקיד ערובה להנחת דעתו, לשם
- 3 הבטחת תשלום חוב המס, כאמור בסעיף 194(א)(2) בפקודה.
- 4 11. משלא שולם המס על פי השומה, ולא ניתנה ערובה להבטחת תשלום המס להנחת
- 5 דעתו של פקיד השומה, פנה פקיד השומה לבית משפט בבקשה לפי סעיף 194
- 6 בפקודה.
- 7 **בקשת המשיב**
- 8 12. ביום 20.7.2020 הגיש כאמור המשיב בקשה שכותרתה "בקשה לביטול החלטה
- 9 שניתנה במעמד צד אחד לעיקול ותפיסה על פי סעיף 194 לפקודת מס הכנסה
- 10 וקביעת דיון במעמד הצדדים". בבקשה פורט כי רק ביום 23.3.2020 הוסדר ייצוגו
- 11 של המשיב, ולאחר מכן פנה המייצג לפקיד השומה בניסיון להגיע להסכמות באשר
- 12 לשומה ובאשר לרכבים התפוסים. ביום 30.4.2020 הוגשה השגתו של המשיב על
- 13 השומה שנקבעה לו, חרף מצב החירום. משלא הגיע להסכמות עם פקיד השומה
- 14 באשר לשחרור הרכבים, ומשהדיון בהשגה מתעכב, הגיש המשיב את הבקשה שלפני.
- 15 13. בבקשה טען המשיב כי השומה מופרזת, ונשענת על הנחות מרחיקות לכת, שיש בידי
- 16 המשיב לסתור אותן. כן נטען שנקיטת האמצעים על פי סעיף 194 הייתה נמהרת,
- 17 ונעשתה רק בשל החקירה המשטרתית שהתנהלה נגד המשיב. נטען כי אין כל מקום
- 18 לחשש שהונו של המשיב אינו תואם את הכנסותיו, ועובדה היא שלא נקבעה שומה
- 19 על יסוד הפרשי הון. אשר לשומה שנקבעה, נטען שפקיד השומה שגה בכול רכיבי
- 20 השומה: שיעור הפחת למים צריך לעמוד על 30%, ולא על 10%; המשיב החל להפעיל
- 21 את עסקו רק בדצמבר 2015; צריכת המים לרכב בודד עומדת על 120-150 ליטר
- 22 לרכב, ולא על 67 ליטר, כפי שחישב פקיד השומה; התעריף של 43 ₪ לרכב שגוי, שכן
- 23 מחצית מהרכבים נשטפים שטיפה חיצונית בלבד, שמחירה 25 ₪ בלבד, ועל כן
- 24 התעריף הממוצע הוא 32 ₪ לפני מע"מ; פקיד השומה שגה בהבנת הרישומים
- 25 משירותי הנרגילה; למשיב לא היו הכנסות מתיווך במכירת כלי רכב, אף שפעמיים
- 26 עד שלוש פעמים תיווך במכירתם.
- 27 14. המשיב הוסיף וטען כי ערכם של כלי הרכב המוחזקים בידי פקיד השומה יורד
- 28 בהתמדה, ובכך נגרם נזק לרכושו. עוד טען כי אחדים מכלי הרכב נרכשו בשותפות,

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 50640-12-19 פקיד שומה באר שבע נ' אל הואשלה ואח'

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

1 ביחד עם אחרים, תוך נטילת הלוואות. כלי הרכב משמשים את המשיב ובני
2 משפחתו, וניתן להסתפק בעיקולם ברישום.

3 **עמדת פקיד השומה**

4 15. פקיד השומה התנגד לביטול הצווים, והדגיש את סבירות השומה, ואת החשש הקיים
5 לגביית המס, הנלמד, בין היתר, מהימנעותו של המשיב מלדווח על הכנסותיו,
6 ומהעדר נכסים שניתן להיפרע מהם. פקיד השומה הפנה לכך שטענותיו העובדתיות
7 של המשיב לא נתמכו בראיות כלשהן, והדגיש כי הטענות שנטענו באשר השומה
8 עתידות להתברר בהליך השומה המתנהל בימים אלה. פקיד השומה הפנה להודעותיו
9 של המשיב בחקירתו, שבהן הודה כי כלי הרכב מצויים בבעלותו, אף שהם רשומים
10 על שם אחרים. כן הפנה לכך שאיש לא פנה ודרש את השבת כלי הרכב בטענה שהם
11 שייכים לו.

12 16. פקיד השומה טען שלא ניתן להסתפק בענייננו בעיקול ברישום, ויש צורך להורות על
13 תפיסה של כלי הרכב, שכן כלי הרכב רשומים על שם אחרים, והמשיב עצמו הודה
14 בכך שעשה זאת במטרה להתחמק מנושים. כן ביאר שהייתה נכונות להגיע לפשרה
15 עם המשיב בדבר שחרור כלי הרכב תמורת הפקדה כספית, ואולם סכומי הכסף
16 שהמשיב נכון היה להפקיד היו נמוכים מאוד ביחס לחוב המס.

17 **המסגרת החוקית**

18 17. סעיף 194 בפקודה, שכותרתו היא "גביית מס במקרים מיוחדים", קובע כדלקמן-
19 "(א) היתה לפקיד השומה סיבה לחשוש, כי המס על הכנסה פלונית לא ייגבה
20 משום שיש בדעתו של אדם פלוני לצאת מישראל, או מחמת סיבה אחרת,
21 רשאי הוא –

22 (1) אם כבר נשום אותו אדם לענין אותה הכנסה או שהוא חייב לגביה
23 בתשלום מקדמות - לדרוש בהודעה בכתב, שהאדם יתן מיד ערובה, כדי
24 הנחת דעתו של פקיד השומה, לתשלום המס שנשום, או המקדמות שהוא
25 חייב בהן ;

26 (2) אם עדיין לא נשום האדם כאמור - לשום אותו לפי סכום ההכנסה
27 שעליה נמסר הדו"ח, ואם לא מסר אותו אדם דו"ח או שמסר ואינו מניח את
28 דעתו של פקיד השומה - לפי סכום סביר בעיני פקיד השומה ;
29 (3) ...

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 50640-12-19 פקיד שומה באר שבע נ' אל הואשלה ואח'

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

- 1 (ב) שומה שנערכה לפי סעיף קטן (א)(2) ימסור פקיד השומה הודעה עליה וכל מס
2 שנשום לפי אותה שומה ישולם מיד עם מסירת ההודעה.
- 3 (ג) לא שילם הנישום את המס או לא נתן את הערובה לפי סעיף קטן (א)(1),
4 רשאי בית המשפט המוסמך על פי בקשת פקיד השומה, לתת צו, אף שלא
5 בפני הנישום –
6 (1) על עיכוב יציאתו מהארץ ;
7 (2) על עיקול רכושו ואם נוכח כי יש חשש סביר שהמס לא ייגבה וכי אין
8 די בעיקול כדי להבטיח את גבייתו – על תפיסת רכושו".
- 9 18. סעיף 194 בפקודה קובע חריג לכלל הקבוע בסעיפים 183 ו- 184 לפקודה, שלפיו לא
10 ישולם המס השנוי במחלוקת לפקיד השומה, אלא יוותר בידי הנישום, עד תום בירור
11 המחלוקת השומתית. הסעיף מאפשר לפקיד השומה, "במקרים מיוחדים", כפי
12 שנקבע בכותרתו, לדרוש את תשלום המס, או ערובה להבטחת תשלומו, גם במקרים
13 שבהם שנוי המס במחלוקת, עוד בטרם הפכה השומה לסופית, ועוד בטרם התבררו
14 טענות הנישום בפני פקיד השומה או בערכאות המשפטיות. ככל שהמס לא שולם,
15 וככל שלא ניתנה הערבות להבטחת תשלומו, רשאי פקיד השומה לפנות לבית המשפט
16 בבקשה למתן צווי עיקול או צווי תפיסה, לפי העניין.
- 17 19. ההלכה הפסוקה הכירה בעבר בחריגותו של ההליך הקבוע בסעיף 194 בפקודה,
18 וקבעה כי השימוש בו לא ייעשה כדבר שבשגרה, אלא במקרים חריגים המצדיקים
19 שינוי מהכלל. צווים על פי הסעיף יינתנו במתינות, איפוק, וזהירות (ראו למשל ע"א
20 416/87 חכמי נ' פקיד השומה למפעלים גדולים (מיום 3.9.87)(להלן- "פרשת
21 חכמי"); רע"א 3994/13 אבו לטיף נ' פקיד שומה יחידה ארצית (מיום 23.10.13)
22 (להלן- "פרשת אבו לטיף")). כפי שציין כב' השופט ה' קירש בע"מ 989-04-14 פקיד
23 שומה יחידה ארצית לשומה נ' עלי מרעי (מיום 8.7.14)(להלן- "פרשת מרעי"),
24 החריג הקבוע בסעיף 194 בפקודה, המאפשר הקדמת נקיטת אמצעי גביה לשם
25 הבטחת חוב מס השנוי במחלוקת, "מוצדק רק כאשר החשש לגבייה הוא מובהק
26 וממשי והשומה על פניה סבירה ומבוססת. כאמור, המסר העולה מהלכות בית
27 המשפט העליון בנדון הוא מסר של צמצום ואיפוק בהפעלת הסמכות...".
- 28 20. אף שבעבר נשמעו בהלכה הפסוקה אמירות שלפיהן הסמכות המסורה לבית המשפט
29 בסעיף 194 בפקודה היא סמכות דרקונית, התפיסה הרווחת בהלכה הפסוקה כיום
30 היא כי לא מדובר בסמכות דרקונית, וכי עיקולים על פי סעיף 194 בפקודה דומים

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 50640-12-19 פקיד שומה באר שבע נ' אל הואשלה ואח'

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

1 במהותם לסעד של עיקול זמני הקבוע בתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984,
2 (להלן- "תקנות סדר הדין האזרחי"), המקובל ונהוג במשפט האזרחי. כך למשל ציין
3 כב' השופט נ' סולברג בפרשת אבו לטיף, תוך שהוא מאמץ את קביעת כב' השופט י'
4 אטדגי, כי -

5 "תכליתו של ההסדר הקבוע בסעיף 194 לפקודת מס הכנסה הוא לאפשר
6 לפקיד מס ההכנסה להבטיח את גביית המס באמצעים שונים. כפי
7 שציין בית המשפט המחוזי, נגד סעיף זה הועלתה ביקורת בפסיקה, תוך
8 ציון העובדה כי הוא כולל אמצעים דרסטיים בשל הפגיעה בקניינו של
9 הנישום... בית המשפט המחוזי עמד על רכיביו השונים של הסעיף וציין
10 כי הסעד המבוקש בענין דנן אינו סעד שעניינו בגביית סכום המס בטרם
11 התגונן הנישום, אלא עניינו בייזום פעולה שתמנע מהנישום התחמקות
12 מתשלום המס. בכך דומה הסעד המבוקש לבקשה להטלת סעדים
13 זמניים בתביעה אזרחית, שאינה ענין דרסטי, ושכאמור, אין זו דרכה של
14 ערכאת הערעור להתערב בשיקול הדעת של הערכאה הדיונית לגביה".

21. צו העיקול לפי סעיף 194 בפקודה דומה במהותו לסעד של עיקול זמני, אשר נועד
להבטיח את האפשרות ליישום פסק הדין, בנסיבות שבהן תתקבל התביעה, ואמות
המידה להטלת עיקול על פי סעיף 194 בפקודה דומות בעיקרן לאמות המידה להטלת
עיקול זמני, (ראו רע"א 1367/17 בלולו נ' היחידה הארצית לשומה (מיום
18.7.17)(להלן-"פרשת בלולו"), אמות מידה שהן בעיקר קיומן של ראיות לכאורה
לעילת תביעה, מאזן הנוחות הנוטה לטובת מבקש הסעד, וקיומו של חשש סביר שאי
מתן הצו יכביד על ביצוע פסק הדין (לעיתים נזכרים גם תום הלב ומתן הסעד צודק
וראו כאמות מידה -ראו רע"א 7076/17 פלוני נ' פלוני (מיום 22.10.17); ת"א 1914-
10-17 Bay Ventures Ltd נ' מדינת ישראל (רשות המסים) (מיום 18.3.18).

22. כפי שבואר בהלכה הפסוקה, הסעד הזמני על פי סעיף 194 בפקודה יינתן בהתקיים
שני תנאים: האחד, קיומה של שומה סבירה, ובלשון בית המשפט העליון בפרשת
חכמי, אל לשומה להיות שרירותית, ועליה לעמוד בביקורת בית המשפט. עוד נקבע
בהלכה הפסוקה כי בדיקת השומה בשלב זה, הינה בדיקה הבוחנת את סבירותה
הלכאורית של השומה, והיא אינה בדיקה מדוקדקת של רכיבי השומה, בדיקה
העתידה להיערך בהליכי השומה והערעור הרגילים (ראו עמ"ה (ת"א 39151-01-13
פקיד שומה יחידה ארצית לשומה נ' עלא אבו-לטיף (מיום 13.5.13), אשר אושר

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 50640-12-19 פקיד שומה באר שבע נ' אל הואשלה ואח'

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

- 1 בפסיקת ביהמ"ש העליון בעניין אבו לטיף; ע"מ 25990-03-13 פקיד שומה ת"א 5 נ'
2 מ"י (מיום 30.9.13); פרשת מרעי; ת"א 61669-06-16 פקיד שומה היחידה הארצית
3 לשומה נ' אלון טרקזדה (מיום 23.3.16); ע"מ 50109-08-16 פקיד שומה- היחידה
4 הארצית לשומה נ' שמעון בלולו ואח' (מיום 11.12.16).
- 5 23. התנאי השני לנקיטת הליכים מכוח סעיף 194 בפקודה הוא קיומו של חשש סביר
6 שהמס לא ייגבה, "משום שיש בדעתו של אדם פלוני לצאת מישראל, או מחמת
7 סיבה אחרת". בהלכה הפסוקה בואר כי החשש שהמס לא יגבה, אשר יצדיק נקיטת
8 הליכים מכוח הסעיף צריך שיהיה חשש ממשי. חשש כאמור יכול להילמד
9 מהתנהגות קודמת של הנישום – באופן כללי ובפרט כלפי שלטונות המס – והן מטיב
10 נכסי הנישום, נזילותם ושווים ביחס לחבות המס הנטענת (ראו לעניין זה פרשת
11 מרעי).
- 12 24. אשר לצווי תפיסה, בשנת 2014 תוקן סעיף 194 לפקודה (במסגרת תיקון 200), ובית
13 המשפט הוסמך להורות על תפיסת הרכוש, וזאת "אם נוכח כי יש חשש סביר
14 שהמס לא ייגבה וכי אין די בעיקול כדי להבטיח את גבייתו". מלשונו של הסעיף
15 ניתן ללמוד כי מתן צו תפיסה לא יעשה באופן אוטומטי, במקביל להטלת צו עיקול,
16 אלא רק בנסיבות שבהן קיים חשש שאין די בעיקול, ועל כן ככל שניתן להסתפק
17 בעיקול לשם הבטחת תשלום המס, אין מקום להורות על תפיסת הרכוש.
- 18 25. נוכח הגישה הרווחת, המשווה בין הצווים מכוח סעיף 194 בפקודה לבין צווים
19 זמניים מכוח תקנות סדר הדין האזרחי, אציין בקצרה כי סעד התפיסה נתפס כסעד
20 קיצוני, במיוחד בשעה שמדובר בסעד זמני. הסמכות למתן סעד זמני לתפיסת נכסים,
21 הקבועה בתקנה 387א בתקנות סדר הדין האזרחי, מוגבלת לתפיסת נכסים המהווים
22 ראיות או דרושים לשם בירור התביעה (ראו למשל רע"א 11356/05 דף רץ שירותי
23 הדפסה בע"מ ואח' נ' לב אמון יזמים בע"מ ואח' (מיום 10.4.07) (להלן- "פרשת דף
24 רץ"); רע"א 27/14 חברת יצחק י. גליק בע"מ נ' ברוך ברוכמן ואח' (מיום 4.2.14).
25 אשר למינוי כונס נכסים לשם תפיסת הנכסים, כאמור בתקנה 387 בתקנות סדר
26 הדין האזרחי, מדובר בסעד חמור וקיצוני, שיינתן במקרים חריגים בלבד (פרשת דף
27 רץ; רע"א 7396/16 גרין נט מחזור וטיפול בפסולת בע"מ נ' עיריית ירושלים (מיום
28 22.11.16)).

מן הכלל אל הפרט

טענה מקדמית

30

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 50640-12-19 פקיד שומה באר שבע נ' אל הואשלה ואח'

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

26. פקיד השומה טען באריכות, במהלך הדיון וכן בסיכומיו, שאין לדון בבקשת המשיב לביטול העיקול, כיון שהוגשה לאחר שחלף פרק הזמן בן 30 הימים, הקבוע בתקנה 367(ג) בתקנות סדר הדין האזרחי. לא מצאתי שיש לקבל את הטענה. בראש ובראשונה אציין שלא קיימת מגבלת זמן בסעיף 194 בפקודה באשר להגשת בקשה לביטול צו תפיסה, ובוודאי שלא קיימת הוראה שכזו בתקנות סדר הדין האזרחי שאינן מעניקות סעד זמני ממין זה. מדובר בסעד דרסטי מהעיקול הזמני, אשר פגיעתו בנתבע רחבה יותר, ובהעדר הוראה מפורשת המגבילה את פרק הזמן להגשת בקשה לביטול הצו, אינני מוצאת מקום להגביל את פרק הזמן להגשת בקשה לביטול, או להקיש מהאמור בתקנה 367(ג) בתקנות סדר הדין האזרחי.
27. זאת ועוד, עצם תפיסת הרכבים, והירידה בערכם, כמו גם העיכובים בבירור ההשגה בשל יציאת של המפקחת לחופשת לידה, עשויה להוות עילה להגשת בקשה במועד מאוחר יותר בשל שינוי בנסיבות (ראו למשל בר"ע 52/69 מימון נ' רג'ואן, פ"ד כ"ג (1) 661), ובוודאי שיש בה כדי להצדיק את הארכת המועד על פי תקנה 528 בתקנות סדר הדין האזרחי, אילו הייתי סבורה שיש הכרח בהגשת בקשה להארכת מועד (ראו רע"א 4073/19 פלונית נ' פלונית (מיום 3.12.19)).
28. יחד עם זאת, לשיהוי הרב בהגשת הבקשה נפקות לעניין מאזן הנוחות, והוא אף יצדיק השתת הוצאות אחסון של כלי הרכב על המשיב, כפי שאפרט להלן.
- אמות המידה למתן הצווים**
29. לשם יישום אמות המידה שנקבעו בפסיקה למתן צווים לפי סעיף 194 בפקודה לענייננו, יש לבחון בראש ובראשונה את **סבירות השומה**. עיון בשומה שנקבעה למשיב מלמד כי לא מדובר בענייננו בשומה שרירותית ובלתי סבירה, אלא בשומה המבוססת על הנתונים האישיים של המשיב, ככל שהם ידועים. השומה מבוססת על נתוני העסק, על הודאותיו של המשיב בחקירותיו, ועל הנחות סבירות, כפי שפורט בפני במהלך הדיון על ידי המצהירה מטעם פקיד השומה, שקבעה את השומות (לרבות יישום הוראות **תקנות המיס (כללים לרחיצת רכב ולשטיפת משטחים מרוצפים במים)**, **התשס"א-2001** בדרך מקלה, ולטובת המשיב). המשיב העלה אמנם שורה של טענות באשר לשומה, ואולם טענותיו יבחנו בהליך השומה המתאים, ואין בהם כדי להעיד על כך שמדובר בשומה שרירותית או בלתי סבירה.
30. אשר לקיומו של חשש ממשי לכך שהמס לא ייגבה ככל שלא יוטל העיקול, (ולהכבדה הממשית בגביית המס), אלו נלמדים בראש ובראשונה מנסיבות תפיסת כלי הרכב,

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 50640-12-19 פקיד שומה באר שבע נ' אל הואשלה ואח'

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

- 1 שערכם אינו תואם את הכנסותיו המדווחות של המשיב. החשש הממשי נלמד גם
2 מכך שמדובר לכאורה בהכנסות בלתי מדווחות בהיקף עצום, ומכך שכלי הרכב
3 השייכים למשיב אינם רשומים על שמו, אלא על שם אחרים, וזאת לשם הסתרתם
4 מנושיו, כפי שציין בבקשתו. במהלך הדיון עלתה הטענה שלפיה ניטלו הלוואות לשם
5 רכישת אחדים מכלי הרכב, או שמדובר בסחר ברכבים, ואולם לא זו בלבד שלא
6 הוגש תצהיר או ראיה התומכים בכך, טענות אלו נסתרות בתצהירו של המשיב, אשר
7 צורף לבקשה.
- 8 31. סבירותה של השומה, והחשש הממשי שלא ניתן יהיה לגבות את המס ככל
9 שהשומה תהפוך לסופית, מצדיקים אפוא מתן צווי עיקול על פי סעיף 194 בפקודה.
10 המחלוקת המרכזית בין הצדדים היא בשאלה האם קיימת הצדקה גם לצווי
11 התפיסה.
- 12 32. כזכור מסורה לבית המשפט הסמכות להורות על תפיסת הרכוש, ככל שאין די
13 בעיקול הרכוש, אף שמדובר בסעד קיצוני, שאינו קיים בתקנות סדר הדין האזרחי.
14 יחד עם זאת, מדובר בסעד חריג, ויש לשקול את מתן צו התפיסה בזהירות יתרה,
15 תוך מתן משקל מתאים לפגיעה האפשרית בנישום, בקניינו ובזכויותיו. הכרעה
16 במחלוקת שבין הצדדים באשר לצווי התפיסה טעונה איזון בין האינטרסים השונים
17 הרלוונטיים לענייננו: מצד אחד אינטרס פקיד השומה (המייצג את אינטרס הציבור)
18 להבטיח את האפשרות לגביית חוב המס ככל שחוב המס יהפוך לסופי, ומנגד
19 אינטרס המשיב לשימוש בקניינו, בשעה שהחוב שנוי במחלוקת, במיוחד שעה
20 שמדובר ברכב אשר ערכו יורד בהתמדה, כפי שניתן היה ללמוד מטעונו הצדדים.
- 21 33. במתן צווי עיקול לפי סעיף 194 בפקודה, יש לאמץ את הזהירות הנהוגה במתן צו
22 עיקול זמני על פי תקנות סדר הדין האזרחי, שבגדרה שוקל בית המשפט, לצד
23 ההכבדה על ביצוע פסק הדין, גם את זכות הקניין החוקתית של הנתבע, (ראו א' גורן,
24 שם, עמ' 921), וכנגזרת לכך, גם את עקרון ההמרה, היינו האפשרות ל"המרת עיקול"
25 או ל"המרת תפיסה".
- 26 34. אמות מידה אלו נשקלו על ידי בית המשפט העליון, הן בפרשת אבו לטיף והן בפרשת
27 בלולו. בפרשת אבו לטיף התייחס כב' השופט נ' סולברג בדונו במאזן הנוחות וציין כי
28 באותו עניין-
- 29 **העיקול נעשה ברישום. המכוניות ממילא אינן רשומות על-שםם של**
30 **המבקשים אלא על שם בעלים אחרים, שאין חולק כי אינם הבעלים**

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 50640-12-19 פקיד שומה באר שבע נ' אל הואשלה ואח'

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

1 האמיתיים שלהן. למבקשים נתונה אפשרות השימוש במכוניות. החשש
2 מפני קושי בגביית מס מהמבקשים אשר לכאורה הצהירו כלפי הרשויות
3 הצהרות בלתי נכונות הוא רב, והפגיעה במבקשים אינה עולה על הנדרש.
4 גם עיקול הכספים אינו פוגע במבקשים יתר על המידה. כפי שציין בית
5 המשפט המחוזי, הכספים המעוקלים של לטיף ובדיעה נמצאים ממילא
6 בשלב זה בידי משטרת ישראל לאור ההליכים הפליליים המתנהלים
7 נגדם, ולגבי התכשיטים שעוקלו, פתוחה בפניהם הדרך להגיש בקשה
8 חדשה לגבי השימוש בהם.

9 35. כבי הנשיאה אי חיות התייחסה אף היא למאזן הנוחות ולפגיעה בנישומים בפרשת
10 בלולו, וציינה כי -

11 בצדק קבע בית המשפט המחוזי כי הסרת העיקולים עשויה להכביד ואף
12 לסכל את גבייתו. מנגד נתונה למבקשים אפשרות השימוש בנכסים שכן
13 מדובר בעיקולים שנעשו ברישום בלבד (השוו: עניין אבו לטיף, פסקה
14 11) והעיקולים על חשבונות הבנק של המבקשים הוסרו, בהסכמה. זאת
15 ועוד - כפי שצוין בפסק הדין, פתוחה בפני המבקשים הדרך להגיש
16 בקשה להחרגת נכס מצווי העיקול ככל שיחפצו בכך או לעתור להמרתו
17 בערובה מתאימה (השוו: רע"א 7629/01 טולדנו נ' פקיד השומה נצרת
18 ((9.1.2002)). מאזן הנוחות נוטה, אפוא, לטובת המשיבה ודי בכך על מנת
19 לדחות את הבקשה.

20 36. בית המשפט העליון הביא אפוא בחשבון, בשקלו את מאזן הנוחות, את העובדה
21 שמדובר בעיקול ברישום בלבד, שאינו פוגע באפשרות לשימוש בכלי הרכב. נקודת
22 האיזון משתנה שעה שמדובר בצווי תפיסה, שבעטים נשללת אפשרות השימוש בכלי
23 הרכב.

24 37. אף שהשיקולים למתן צו תפיסה על פי סעיף 194 בפקודה אינם זהים לשיקולים
25 במתן צו תפיסה בהליך הפלילי, בין היתר בשל הנטל השונה בכל אחד מההליכים,
26 לאור הדמיון בין הצווים אין מניעה מללמוד ולהקיש מאמות המידה שנקבעו לעניין
27 צווי תפיסה בהליך הפלילי גם לענייננו.

28 38. כפי שנקבע בבש"פ 6529/10 מגידיש ואח' נ' מ"י (מיום 21.9.10) -

29 למרות האפקטיביות הגלומה באמצעי של תפיסת רכוש בשלב
30 הביניים, בית משפט זה הביע את עמדתו בעבר פעמים רבות כי נוכח

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 50640-12-19 פקיד שומה באר שבע נ' אל הואשלה ואח'

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

1 אופיו הדרסטי, והפגיעה הקניינית הממושכת הכרוכה בו בנאשם
2 שטרם הוכרע דינו, ניתן לבכר אמצעי זה רק באין חלופה פוגענית פחות
3 המגשימה את תכליתו. לשון אחר: בבוחנו את האפשרות להוציא צו
4 זמני, שומה על בית המשפט לבחור באמצעי שלצד הגשמתו את
5 התכלית שלשמו ננקט, פגיעתו הקניינית בבעל הרכוש מינימאלית
6 והוא מאזן ככל שניתן בין האינטרס הציבורי שבהבטחת החילוט
7 לאינטרס הפרט בקניינו...

8 הצדדים חלוקים בשאלה האם ניתן היה להסתפק בתנאים נוקשים
9 פחות מאלו שנקבעו על-ידי בית משפט קמא, להבטחת החילוט.
10 ההכרעה בשאלה זו הינה פועל יוצא של איזון בין שיקולים שונים: מן
11 הצד האחד, זכותם של העוררים שטרם הורשעו בדין...לקניינם,
12 השאיפה לקבוע ערבות סבירה שלא תסכל את השבת כלי הרכב לחזקת
13 העוררים והרצון לבחור באמצעי שפגיעתו בעוררים פחותה. מן הצד
14 השני, השאיפה ליתן סעד זמני אפקטיבי שיבטיח את מימוש החילוט
15 אם יורשעו העוררים, ישמר את ערך הנכסים התפוסים וימנע את
16 הברחתם.

17 39. שיקולים אלו הוטמעו בסעיף 194 בפקודה, בקביעה שלפיה יוטל צו תפיסה רק ככל
18 שלא ניתן להסתפק במתן צו עיקול.

19 40. בענייננו מצאתי שלא ניתן להסתפק בצווי עיקול, ואין מנוס ממתן צווי תפיסה. מעבר
20 לקיומם של כלי רכב ששוים אינו תואם את ההכנסות המדווחות, והראיות מצביעות
21 לכאורה על הכנסות הבלתי מדווחות בהיקף נכבד, המשיב לא הצביע על רכוש שניתן
22 להיפרע ממנו. לא זו אף זו. כלי הרכב אינם רשומים על שמו של המשיב, לשם
23 הסתרתם מנושים, וסביר להניח שלא ניתן יהיה להיפרע מהם ככל שיוחזרו למשיב.
24 במצב דברים זה אין די בעיקול ברישום כדי להבטיח את גביית המס.

25 41. העובדה שהבקשה לביטול הצווים הוגשה בשיהוי רב אינה מונעת אמנם דיון בבקשה,
26 ואולם יש בשיהוי כדי להשפיע על מאזן הנוחות, ולהעיד על מידת הפגיעה של הסעד
27 הזמני במשיב, ועל כך שיש באפשרותו להסתדר בחיי היומיום ללא כלי הרכב. סביר
28 להניח שאילו הייתה כרוכה הכבדה ניכרת בצווי התפיסה, לא היה המשיב ממתין
29 חודשים כה ארוכים בהגשת הבקשה.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 50640-12-19 פקיד שומה באר שבע נ' אל הואשלה ואח'

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

42. במצב דברים זה, נוכח העדר אפשרות לתת אמון במשיב, אינני סבורה שהאיזון
הנאות בין שיקולי הציבור בהבטחת חוב המס, לבין שיקוליו של המשיב, הרוצה
ליהנות מקניינו, מצדיקים הסתפקות בעיקול ברישום. בוודאי שהשימוש ברכב
יוקרה, ששוויו כ- 400,000 ₪, בעוד שההכנסות המדווחות מסתכמות לממוצע של כ-
49,395 ₪ לשנה בלבד, אין בו כדי להטות את הכף לטובת המשיב, והוא אינו עדיף על
פני הבטחת גביית חוב המס.
43. במאמר מוסגר אציין כי מהלך הדיון נשמעו אמירות לפיהן עוסק המשיב בסחר בכלי
רכב, ואולם, לא זו בלבד שטענות אלו לא הוכחו, הן נסתרו בהצהרתו של המשיב,
שלפיה אינו סוחר בכלי רכב, ושגם הכנסות מזעריות מתיווך במכירת כלי רכב, לא
היו לו.
44. פקיד השומה הציע למשיב כחלופה לצווי התפיסה, את שחרור כלי הרכב בתמורה
להפקדת ערובה משמעותית, הצעה המאפשרת מצד אחד את השימוש בכלי הרכב,
אף מעניקה פתרון לירידת ערכם של כלי הרכב, ואולם במהלך הדיון שהתקיים לפני
התברר כי הצדדים לא הגיעו להסכמה באשר לגובה הערובה, אף לא לעניין כלי הרכב
ששווים נמוך. במהלך הדיון הציע פקיד השומה הפקדה בסך של 200,000 ₪, בצירוף
הוצאות הגרירה והאחסון כתנאי לשחרור ה-BMW ואולם המשיב סירב לכך.
45. למותר לציין כי המשיב לא הביע הסכמה למכירת כלי הרכב, על מנת למנוע ירידת
ערכם ומניעת הוצאות אחסונם.
46. לאחר עיון בטענות הצדדים, שוכנעתי שהצעתו של המשיב, להפקדת 200,000 ₪
בצירוף הוצאות הגרירה ואחסון, כתנאי לשחרור רכב ה-BMW, היא הצעה סבירה,
המאזנת כראוי בין כלל האינטרסים, בשים לב להיקף חוב המס, העדר נכסים
כלשהם שניתן להיפרע מהם, והעובדה שלא ניתן בענייננו להסתפק בעיקול ברישום.
כפי שצינתי קודם לכן, הוצאות האחסנה נצברו במשך תקופה הממושכת,
שבמהלכה נמנע המשיב להגיש בקשה לביטול העיקול, ובנסיבות שכאלו מוצדקת
דרישתו של פקיד השומה לכך שהמשיב, ולא הציבור, יישא בהוצאות הגרירה
והאחסון. לא למותר לציין שהמשיב לא הביע הסכמתו למכירת כלי הרכב כבר עתה,
מהלך שיש בו כדי להפחית את הוצאות האחסון ולפתור את בעיית ירידת הערך של
כלי הרכב.

סיכום

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 50640-12-19 פקיד שומה באר שבע נ' אל הואשלה ואח'

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

- 1 47. אשר על כן, כיוון שמצאתי שיש הצדקה למתן צווים על פי סעיף 194 בפקודה, נוכח
- 2 סבירות השומה, ונוכח קיומו של חשש ממשי לגביית המס, יעמדו בעינם צווי העיקול
- 3 וצווי התפיסה שניתנו מכוח סעיף 194 בפקודה.
- 4 48. יחד עם זאת, לשם האיזון הנאות, ניתן להמיר את צווי התפיסה על רכב ה- BMW
- 5 במתן ערובה בסכום של 200,000 ₪, בצירוף הוצאות הגרירה והאחסון. כמו כן ניתן
- 6 להמיר את צווי התפיסה של הרכבים האחרים בהפקדת מחצית שווים, בצירוף
- 7 הוצאות הגרירה והאחסון.
- 8 49. המשיב ישלם לפקיד השומה את הוצאותיו, בסך של 25,000 ₪ בצירוף מע"מ, בתוך
- 9 30 ימים.

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

ניתן היום, כ"ט אלול תש"פ, 18 ספטמבר 2020, בהעדר הצדדים.

21
22

יעל ייטב, שופטת